

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 16P/45/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422202573
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2022:4422202573.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky, sudkyňou JUDr. Máriou Nagyovou, vo veci navrhovateľky: A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, K., proti manželovi: H. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom F.: R., nar. XX.XX.XXXX a R. H., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom K. XXX, K., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, takto

r o z h o d o l :

I. Súd manželstvo A. F., rod. L., nar. XX.XX.XXXX a H. F., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 17.10.2020 v Senci, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Senec, vo zväzku 20, ročník 2020, na strane 249, pod poradovým číslom 87, r o z v á d z a.

II. Súd maloleté deti F.: R., nar. XX.XX.XXXX a R. H., nar. XX.XX.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti matke od právoplatnosti rozsudku a otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého R. sumou 130 eur mesačne a na maloletú R. H. sumou 100 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky.

I. Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia.

II. Súd neupravuje styk otca s maloletými deťmi.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 20.06.2022 domáhala rozvodu manželstva s manželom, pretože ich manželstvo je len formálne a neplní svoj účel i napriek tomu, že manželstvo trvá len krátko, avšak predtým tiež žili v spoločnej domácnosti a z tohto vzťahu pochádzajú mal. deti. Manžel nie je doma od januára 2022. Návrh upresnila na výsluchu dňa 18.08.2022, kde uviedla, že mal. deti má zverené do svojej osobnej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Bratislava III z roku 2010. Navrhovateľka - matka mal. detí žiadala zveriť deti do jej osobnej starostlivosti od 22.06.2022 a otca zaviazat' na platenie výživného vo výške 130 eur mesačne na mal. R. a vo výške 80 eur na mal. R.. Styk nežiadala upraviť.

2. Otec mal. detí sa vyjadril k návrhu podaním zo dňa 31.10.2022, z ktorého mal súd preukázané, že trvá na rozvode, k navrhovateľke nič necíti a chce začať riadne žiť. Momentálne sa nachádza vo výkone trestu, nie je pracovne zamestnaný a nemá žiadny príjem. Navrhovaná výška výživného na mal. deti je vysoká na jeho pomery, či už vo výkone trestu alebo na slobode, pretože nemá trvalý pobyt, je sociálny prípad a po prepustení z výkonu trestu sa nemá kam vrátiť. Navrhol určiť výživné v minimálnej výške 40 eur mesačne na každé dieťa, ktoré bude splácať až po zaradení do práce.

3. Súd pojednával v neprítomnosti manžela podľa § 31 CMP, ktorý mal doručenie predvolania riadne vykázané dňa 07.11.2022. Svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil podaním zo dňa 31.10.2022, kde uviedol, že súhlasí s tým, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti, nežiada byť na pojednávaní prítomný.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením predložených listinných dôkazov: rozpis mesačných výdavkov na mal. deti, individuálny výchovno-vzdelávací plán na mal. deti zo dňa 15.10.2022 vo vzťahu k mal. R. H. a zo dňa 16.11.2022 vo vzťahu k mal. R., a zistil tento skutkový a právny stav:

4.1 Účastníci uzavreli manželstvo dňa 17.10.2020 v Senci a manželstvo je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Senec, vo zväzku 20, ročník 2020, na strane 249, pod por. č. 87. U oboch účastníkov sa jedná o manželstvo prvé. Manželia mali posledné spoločné bydlisko na adrese K. XXX, K.. Manžel má hlásený trvalý pobyt v obci K. od 25.04.2022, tak ako to vyplýva zo správy Obce K..

4.2 Maloleté dieťa R. F., nar. XX.XX.XXXX v L.-K. je evidované v kine narodení Matričného úradu Bratislava-Ružinov, vo zväzku 33, ročník 2010, na strane 250, pod por. č. 301. Matkou maloletého dieťaťa je A. L., nar. XX.XX.XXXX a otcom H. F., nar. XX.XX.XXXX.

4.3 Maloleté dieťa R. H. F., nar. XX.XX.XXXX v L.-K. je evidované v kine narodení Matričného úradu Bratislava-Ružinov, vo zväzku 47, ročník 2014, na strane 159, pod por. č. 1281. Matkou maloletého dieťaťa je A. L., nar. XX.XX.XXXX a otcom H. F., nar. XX.XX.XXXX.

4.4 Uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 16P/70/2021-38 zo dňa 20.10.2021, ktorým súd konanie zastavil pre nezaplatenie poplatku. Z pripojeného spisu pod sp. zn. 16P/70/2021 mal súd preukázané, že navrhovateľka sa domáhala rozvodu manželstva z rovnakých dôvodov ako v tomto konaní pre správanie manžela, ktorý bol vo výkone trestu viackrát.

4.5 Lustrácia zo sociálnej poisťovne na manžela za posledné 2 roky, z ktorej mal súd preukázané, že manžel pracoval na dohodu o vykonaní práce väčšinou s minimálnym vymeriavacím základom a krátku dobu a v období od 02/2021 do 12/2021 jeho vymeriavací základ bol nulový. Bol evidovaný ako zamestnanec u A. F. v období od 06.10.2021 do 10.12. 2021 s vymeriavacím základom 534 eur, 623 eur a 222,14 eur. V období od 01.01.2022 do 08.02.2022 rovnako u zamestnávateľa A. F. s vymeriavacím základom 646 eur a 193,85 eur.

4.6 Správa z ÚPSVaR Nové Zámky na manžela, z ktorej mal súd preukázané, že manžel nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je poberateľom žiadnej štátnej dávky.

4.7 Správa z obce K. na manžela, z ktorej mal súd preukázané, že sa v obci nezdržiava od 25.04.2022, je prihlásený na trvalý pobyt len do obce.

4.8 Oznámenie zo Sociálnej poisťovne Nové Zámky na manžela, z ktorého mal súd preukázané, že manžel nie je a nebol poberateľom dávky v nezamestnanosti.

4.9 Trestný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky, č. k. 1T/22/2022-90 zo dňa 25.04.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 20.07.2022, z ktorého vyplýva, že manžel svojim konaním si prisvojil cudziu vec a čin spáchal vlámaním, za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov a zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Výzva na nastúpenie do výkonu trestu zo dňa 26.07.2022. Lustrácia zo ZVJS, z ktorej mal súd preukázané, že manžel sa nachádza v evidencii ZVJS.

4.10 Potvrdenie o návšteve školy mal. detí zo Základnej školy v Jasovej.

4.11 Rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 37P/43/2017-25 zo dňa 15.06.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 15.08.2017 s tým, že súd schválil rodičovskú dohodu vo vzťahu k mal. R. H. L., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bola zverená do osobnej starostlivosti matke s tým, že obaja rodičia budú mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 30 % zo sumy životného minima a styk sa neupravil.

4.12 Rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 9C/161/2010-45 zo dňa 25.03.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 18.04.2011, ktorým súd určil otcovstvo k mal. dieťaťu R. L. a upravil výkon rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, otcovi určil povinnosť prispievať na výživu dieťaťa sumou 130 eur mesačne.

4.13 Pracovná zmluva zo dňa 06.10.2022, ktorú uzatvorila navrhovateľka so zamestnávateľom MATIVE s. r. o., Žiar nad Hronom, SNP 143 na dobu určitú do 31.12.2022 s nástupom do práce 07.10.2022. Dodatok č. 1 k pracovnej zmluve zo dňa 06.10.2022 týkajúci sa ochrany a spracovania osobných údajov.

5. Navrhovateľka vo svojej výpovedi upresnila, že na návrhu trvá. Ich manželstvo bolo v poriadku asi pol roka. Manžela pozná od 13-tich rokov a sú spolu 16 rokov. Žili v spoločnej domácnosti asi 4 roky. Po uzavretí manželstva začal drogovať, začali jej miznúť veci, chodila ho hľadať, prosila ho, aby sa vrátil, avšak on si robil to, čo uznal za vhodné. Počas manželstva odišiel z domu asi 30-krát, tvrdil, že ide k bratovi, neprišiel domov aj mesiac. Deti ho čakali, volali mu, prestal dvíhať aj telefón a keď sa rozprávali, tak ho zaujímalo len to, či jedli a nič viac. Počas obdobia ako sa poznajú, bol manžel vo výkone trestu prvýkrát 6 rokov a druhýkrát 4 roky, v podstate celé R. detstvo. Intímne sa nestýkajú od marca tohto roka. Počas manželstva jej manžel finančne nepomáhal, raz priniesol 150 eur, ktoré dal do ruky R.. Nepoprela, že manželstvo uzavreli preto, že manžel mal v rodine tragické udalosti, zomreli mu rodičia, chcela, aby i deti vyrastali v usporiadanej rodine a domnievala sa, že sa manžel zmení, nestalo sa to. Má základné vzdelanie a absolvovala dva kurzy, obchodno-logistický a potravinársky. V tejto oblasti pracuje aj teraz a jej hrubý príjem je vo výške 800 eur. Nie je evidovaná v žiadnej odbornej ambulancii. Býva v spoločnej domácnosti s matkou v jej rodinnom dome, ona a dve deti, ako aj neter, ktorá je už plnoletá a mala ju zverenú do pestúnskej starostlivosti. Okrem toho tam býva sestra a jej 4 deti. Matke prispieva na náklady na bývanie sumou 330 eur mesačne za štyroch, za elektrinu, vodu, plyn a žumpu. Má k dispozícii s deťmi izbu, obývačku a kuchyňu. Matka poberať dôchodok v sume 190 eur. Sestra pracuje rovnako ako ona a prispieva sumou 400 eur s tým, že z týchto peňazí potom uhrádzajú aj potreby pre mal. deti. Zálohové platby na bývanie sú plyn 214 eur, elektrina 88 eur, voda 35 eur, žumpa jedno vytiahnutie 50 eur.

Mal. R. je žiakom 6. ročníka ZŠ v Jasovej. Nie je evidovaný v žiadnej odbornej ambulancii. Výdavky pozostávajú z jednorazových výdavkov v súvislosti so zač. šk. roka, školské potreby 50 eur, ZRPŠ 40 eur, školské výlety a vreckové 40 eur. Strava v škole 26 eur. Okrem toho ošatenie 60 eur, strava 200 eur, hygienické potreby 40 eur. Nenavštevuje žiadne krúžky. Chcel by chodiť na florbal, kde je potrebné zaplatiť vstupný poplatok 50 eur, z čoho sa zakúpi hokejka a lopta s tým, že je potrebné ho vozit' na krúžok, čo by stálo 25 eur mesačne. Na to peniaze nemá. Na krúžok chodí len v škole, čo je bezplatne.

Mal. dieťa má individuálny výchovno-vzdelávací program, pretože má dyslektciu, dysgrafiú a dyslaliu.

Mal. R. H. je žiačkou 2. ročníka ZŠ v Jasovej. Rovnako má individuálny výchovno-vzdelávací program, pretože má dyslektciu, dysgrafiú a dyslaliu. Výdavky v súvislosti so školou: obed 25 eur, jednorazové výdavky, školské potreby 30 eur, ZRPŠ 35 eur, školské výlety 40 eur. Okrem toho výdavky na ošatenie 60 eur, strava 200 eur, hygienické potreby 30 eur. Nie je evidovaná v žiadnej odbornej ambulancii, nebýva často choré. Navštevuje v škole bezplatné krúžky záchrankovo a momentálne plavecký výcvik, ktorý stál 30 eur.

Je pravdou, že poberala náhradné výživné, keď bol otec detí zavretý. Momentálne pracuje na zmeny každú noc, chodí domov v sobotu ráno a chodí na brigády. Výplatu zo zamestnania mala vo výške 585 eur a z brigád asi 60 eur. Chodí vykladať tovar a pod. Okrem iného má dlhy z podnikania, keď vyrábala vzorky rolíet. Po vykonanom dokazovaní žiadala mal. deti zverit' do jej osobnej starostlivosti, určiť výživné na mal. R. vo výške 130 eur a na mal. R. vo výške 100 eur. Otec mal. deťom píše každé 4 dni listy, kde sa vyhráza mal. synovi, že je taký ako ona, ktorý je voči nemu drzý, pretože sa vlastne o neho otec nestaral. Odpovede detí sú len strohé, vzhľadom na postoj otca k nim. 10 rokov nosila deti do výkonu trestu na návštevy každý mesiac. Nemá výhrady voči tomu, aby sa otec stýkal s deťmi. Predsa je to ich otec. Ráno by si ich zobral a večer vrátil. Nesúhlasila s tým, aby niekde prespali. Momentálne mal. syn ani nemá záujem o kontakt s otcom. Naposledy boli deti v reálnom kontakte s otcom vlni na Vianoce. Musela otca prosit', aby prišiel domov a bol s nimi. Otec nikdy s deťmi sám nebol. S otcom mal. detí sa o styku dohodnúť nevie, a preto trvá na úprave styku na každý druhý víkend v sobotu od 11.00 hod. do 18.00 hod. tak, že si otec deti prevezme v mieste bydliska a po skončení styku mi deti odovzdá v mieste bydliska.

6. Kolízny opatrovník mal. detí pre prípad rozvodu navrhol mal. deti zverit' do osobnej starostlivosti matke. V súčasnej dobe nesúhlasil s návrhom matky na úpravu styku, i vzhľadom na jej vyjadrenie, že otec neprejavuje o mal. deti záujem, nie je zrejmé, v akých podmienkach bude fungovať po návrate z výkonu

trestu, a preto navrhol, aby styk zostal neupravený. V prípade potreby je možné podať si samostatný návrh na úpravu styku, ak by mal otec o deti záujem. Čo sa týka výživného, vzhľadom na preukázané potreby mal. detí, navrhol určiť výživné na mal. R. vo výške 120 eur mesačne a na mal. R. vo výške 80 eur mesačne.

7. Podľa § 18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

8. Podľa § 22 Zákona o rodine, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

9. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

10. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

11. V § 23 Zákona o rodine je uvedená všeobecná hmotnoprávna podmienka na rozvod manželstva, ktorou je existencia vážneho narušenia a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi spôsobujúca nemožnosť plnenia účelu manželstva a kumulatívne neexistencia ďalšej perspektívy obnovenia manželského spolužitia. Existencia vážneho a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi musí byť v príčinnej súvislosti s nemožnosťou naplniť ďalej účel manželstva. Ustanovenie predpokladá objektívnu existenciu rozvratu vzťahov bez ohľadu na subjektívne stanovisko manželov a na zavinenie niektorého z manželov. Objektívny rozvrat vzťahov znamená, že medzi manželmi je skutočný stav nasvedčujúci nemožnosti plniť účel manželstva, respektíve rodiny založenej manželstvom. Rozvrat vzťahov musí byť kvalifikovaný. Intenzita tohto rozvratu musí byť vysoká a pre konštatovanie vážnosti rozvratu sa tento rozvrat musí javiť ako nezmeniteľný a nenapraviteľný. Nezhody manželov sa musia týkať podstatných vecí manželského spolužitia a musia byť vážne narušené citové vzťahy medzi manželmi, aj keď nie je vylúčené, že aj pretrvávajúce nezhody týkajúce sa nepodstatných vecí môžu zapríčiniť vážne narušenie a trvalý rozvrat vzťahov. Trvalým rozvratom preto nebudú rozpory prechodného charakteru s možnou perspektívou obnovenia vzťahov. Atribút trvalosti však nemožno chápať len so zreteľom na minulosť, t. j., že rozvrat vzťahov trvá už dlhý čas, ale aj so zreteľom na budúcnosť manželského spolužitia, to znamená, či rozvrat trvalo vylučuje ďalšie spolužitie manželov. Porušenie povinnosti vzájomnej pomoci manželov alebo závažné narušenie dôvery vo vzťahu nemusí mať dlhé trvanie, avšak hĺbka a vážnosť rozvratu bude do budúcnosti ďalšie spolužitie trvalo vylučovať a rozvrat bude nenapraviteľný.

12. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky na rozvod manželstva je dôvodný. Súd mal jednoznačne preukázané, že vzťahy medzi účastníkmi sú hlboko vážne a trvale narušené a nie je tu predpoklad obnovenia manželského spolužitia. Manžel viackrát po uzavretí manželstva odchádzal z domu, čo navrhovateľka upresnila, že to mohlo byť aj 30-krát. Odišiel bez toho, aby upresnil, kam ide, čo sa s ním deje. Neprejavoval záujem ani o mal. deti, len na naliehanie navrhovateľky. Manžel rovnako nezabezpečoval rodinu po finančnej stránke z toho dôvodu, že sa nezdržoval často v spoločnej domácnosti a nemal pravidelný príjem. Manželstvo účastníkov je formálne a neplní svoj spoločenský účel od februára 2022. Dôkazom toho je vyjadrenie navrhovateľky, ktorá upresnila, že manžel odišiel zo spoločnej domácnosti a následne ho odhlásila i z adresy trvalého pobytu od 25.04.2022. Od tohto obdobia sa v obci nezdržava, čo súdu potvrdila i obec K.. Manžel je vo výkone trestu od 18.09.2022 a predpokladaný termín ukončenia trestu je 18.03.2023. Nie je zanedbateľná tá skutočnosť, že otec mal. detí bol vo výkone trestu i predtým, tak ako to uvádzala navrhovateľka, v podstate skoro 10 rokov, počas celého obdobia doterajšieho života mal. syna. Vzhľadom k tomu, že medzi účastníkmi došlo k úplnému citovému odcudzeniu s dôrazom na vyjadrenie navrhovateľky pre správanie manžela a v neposlednom rade i vyjadrenie manžela, ktorý uviedol, že k navrhovateľke nič necíti a chce začať riadne žiť a že tieto zistené príčiny rozvratu manželstva nie sú len prechodného charakteru, súd návrhu navrhovateľky vyhovel. Manželstvo účastníkov neplní ani jednu z funkcií stanovených v Zákone o rodine, pretože účastníci nevytvárajú zdravé rodinné prostredie pre seba a mal. deti, intímne sa nestýkajú a spoločne nehospodária min. od februára 2022. Z týchto dôvodov, s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a zákonné ustanovenia, súd manželstvo

účastníkov rozviedol, pretože mal preukázané, že zistené príčiny rozvratu manželstva spočívajúce v úplnom citovom odcudzení, nie sú len prechodného charakteru.

13. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov mal. dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu mal. dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo mal. dieťa zverené do jeho starostlivosti, prispievať na jeho výživu alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

14. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť sa na o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo, dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

15. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, podľa ods. 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode, to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

16. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sami sa živiť.

17. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

19. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnuté vynaložiť.

20. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

21. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

23. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

24. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

26. Dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje základný pilier celého systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb spoločnosti - deťom. Právo dieťaťa na výživu voči rodičom vzniká jednoznačne najneskôr narodením. Plnenie vyživovacej

povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Kedy nastane takýto právny stav závisí od okolností konkrétneho prípadu pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové potreby a podobne. Súhrnne možno konštatovať, že dieťa je schopné samo sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Povinnosť rodičov vyživovať svoje deti existuje ako podporný prostriedok výživy po celú dobu života subjektov tohto právneho vzťahu. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a nie až na základe rozhodnutia súdu. Povinnosť prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom zásadne trvá po celú dobu prípravy dieťaťa na budúce povolanie pokiaľ je táto doba spoločensky odôvodnená. Tak je tomu vtedy, keď sa dieťa pripravuje na svoje budúce povolanie a pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu, ktoré nadväzuje na štúdium stredoškolské. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa vychádza z kritéria schopností, možností a majetkových pomerov rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Výživou dieťaťa na ktoré obidvaja rodičia prispievajú sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Potreby dieťaťa sú odstupňované jeho vekom, telesnou a duševnou vyspelosťou, zdravotným stavom a spôsobom prípravy na budúce povolanie. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny pomerov účastníkov, ku ktorým došlo do predchádzajúcej úpravy a musí tiež prihliadnuť na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nie len ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru.

27. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy SR a čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa potom zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento ústavne zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej a nemateriálnej povahy na to, aby dieťa mohlo dostatočne rozvíjať svoje možnosti a schopnosti vedúce k jeho uplatneniu v spoločnosti. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti ku svojim deťom podľa kritérií uvedených v ustanovení § 62 ods. 2 Zákona o rodine, pričom je povinnosťou súdu pri stanovení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadnuť na to, v akej miere sa stará každý z obidvoch rodičov o svoje dieťa, pričom tento podiel osobnej starostlivosti by mal byť vždy zohľadnený pri posudzovaní rozsahu vyživovacej povinnosti u každého z rodičov osobitne v závislosti na veku a vyspelosti dieťaťa.

28. Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností a litery zákona si súd osvojil právny záver rezonujúci aktuálnou judikatúrou (obsiahnutý napr. aj v náleze Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. IV.ÚS1181/07 zo dňa 06.02.2008), v zmysle ktorého, ak sa zbavil rodič svojim úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba a pre ktoré bol následne odsúdený na trest odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu mal. dieťaťu, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy SR i čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd má základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Opačný výklad by viedol k absurdným dôsledkom, podľa ktorého by sa rodič úmyselnou trestnou činnosťou a následným výkonom väzby, či trestu odňatia slobody po právoplatnom odsúdení „zbavil“, resp. „mohol zbaviť“ vyživovacej povinnosti voči svojmu mal. dieťaťu. Dieťa by nemalo byť postihnuté následkami chýb vlastných rodičov, i keď v mnohých prípadoch tomu nie je možné celkom zabrániť. Podľa názoru súdu skutočnosť, že rodič nedokáže zvládnuť rolu zodpovedného rodiča, ktorý by sa aspoň platením výživného (keď už ničím iným) podieľal na starostlivosti o dieťa, pričom do tejto situácie sa dostal svojim vlastným pričinením, nemôže znamenať vylúčenie tohto rodiča z výkonu všetkých jeho rodičovských povinností, ktoré mu v súvislosti s narodením vlastného dieťaťa vznikli. Bolo by v rozpore s princípmi morálky i spravodlivosti, keby rodič, ktorý vyvíja všetko svoje úsilie, aby zabezpečil starostlivosť o svoje dieťa a pracuje napr. i v ťažších

pracovných podmienkach za minimálnu mzdu, bol v nevýhodnejšej pozícii ako rodič, ktorý sa dopúšťa protiprávnej činnosti, o to viac ak ide o úmyselnú trestnú činnosť násilného charakteru. Inými slovami spoločnosť by nemala dopustiť, aby niekto zo svojho protiprávneho konania profitoval v tom zmysle, že sa zbaví povinnosti, ktorá nemá len morálny rozmer ale je inkorporovaná *expressis verbis* v zákone.

29. Účastníci majú dve maloleté deti, a preto s rozvodom je spojené konanie i ohľadne úpravy práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, určenie výživného a úprava styku. Súd maloleté deti na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matke, ktorá ju deťom poskytuje od narodenia a neboli zistené dôvody pre iné rozhodnutie. Dôkazom starostlivosti matky o mal. deti sú i vyššie uvedené citované rozhodnutia Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Pezinok. Otec mal. detí vo svojom vyjadrení nemal výhrady voči tomu, aby boli deti zverené do osobnej starostlivosti matke. Maloleté deti budú zastupovať a spravovať ich majetok obaja rodičia podľa § 28 ods.1,2 Zákona o rodine, pretože neboli preukázané zákonné dôvody pre iné rozhodnutie.

30. Súd určil výživné na mal. deti vo výške návrhu matky, t. j. vo výške 130 eur na mal. R. a vo výške 100 eur na mal. R. H.. Pri určení výživného súd vychádzal z preukázaných a uznaných potrieb mal. detí. Súd uznal, že mesačné výdavky na mal. R. sú vo výške 290 eur, ktoré pozostávajú z výdavkov na obedy 25 eur, oblečenie 60 eur, strava 150 eur, rozpočítané jednorazové výdavky 10 eur, kredit 10 eur a alikvotná časť nákladov na bývanie 35 eur (zálohové platby plyn, elektrina, voda, žumpa 350 eur/10-počet osôb žijúcich v nehnuteľnosti). Ak otec mal. dieťaťa zaplatí výživné vo výške 130 eur a matka po zohľadnení každodennej starostlivosti prispeje sumou 70 eur, k čomu je potrebné pripočítať i rodinné prídavky vo výške 30 eur, bude schopná pokryť nevyhnutné uznané výdavky na mal. dieťa s tým, že samozrejme je možné variabilovať s výdavkami týkajúcimi sa stravy a ošatenia. Vo vzťahu k mal. R. H. súd určil výživné vo výške 100 eur, pretože uznal nevyhnutné mesačné výdavky na mal. R. minimálne vo výške 250 eur, ktoré pozostávajú z výdavkov na obedy 25 eur, oblečenie 40 eur, strava 150 eur a alikvotná časť nákladov na bývanie 35 eur. Ak otec mal. detí zaplatí výživné vo výške 100 eur a matka prispeje sumou 50 eur, vzhľadom na jej každodennú starostlivosť, s čím došlo k zníženiu jej vyživovacej povinnosti a po pripočítaní rodinných prídavkov vo výške 30 eur, bude matka schopná pokryť nevyhnutné mesačné výdavky na mal. dieťa rovnako s variabilitou týkajúcou sa výdavkov na stravu a oblečenie. Súd pri určení výživného sa v žiadnom prípade nestotožnil s vyjadrením otca, ktorý uvádzal, že momentálne žiadny príjem nemá a že je ochotný platiť výživné vo výške 40 eur potom, ako bude zaradený do pracovného procesu v splátkach. Súd poukazuje na to, že otec mal. detí, tak ako je vyššie uvedené, sa svojim nevhodným správaním a konaním v rozpore so zákonom a právnymi predpismi pripravil o možnosť riadne pracovať a vzhľadom na svoj vek a vzdelanie dosahovať aspoň minimálny príjem, minimálnu mzdu, ktorá je v roku 2022 vo výške 646 eur, čo v čistom predstavuje sumu okolo 530 eur. Z takéhoto príjmu by bol otec schopný bez akejkoľvek ujmy zaplatiť určené výživné vo výške 130 eur a 100 eur, pretože by mu zostala suma vyššia ako je životné minimum na plnoletú osobu podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v znení neskorších predpisov. Bolo by v rozpore so zákonom, ak by súd určil minimálne výživné preto, že otec mal. detí sa svojim nevhodným správaním a nedodržiavaním zákona dostal vo výkone trestu, a to nie prvýkrát. Nie je zanedbateľná tá skutočnosť, že otec mal. detí bol vo výkone trestu i predtým po dobu 10 rokov tak, ako to uvádzala navrhovateľka. Táto situácia na strane otca nemôže byť v neprospech mal. detí, oprávnených z výživného. Súd poukazuje na to, že ak matka mal. detí z jej čistého mesačného príjmu vo výške 645 eur, ktorý pozostáva z príjmu z pracovnej činnosti vo výške 585 eur a brigádnickej činnosti vo výške 60 eur, zaplatí výživné spolu vo výške 120 eur (70 eur R., 50 eur R. H.), zostane jej suma 525 eur pre 3 osoby, čo je vo výške 175 eur na osobu. Je potrebné zdôrazniť, že matka mal. detí sa musí o mal. deti starať počas celého roka i počas prázdnin, s čím má samozrejme zvýšené výdavky. Otec mal. detí sa ani doteraz s deťmi nestýkal a nesnažil sa matke i takýmto spôsobom finančne pomôcť. V neposlednom rade i v čase rozhodovania súdu je otec mal. detí vo výkone trestu a všetka starostlivosť o mal. deti v zmysle § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine je na pleciach matky a zahŕňa i vyživovaciu povinnosť. Ak by matke mal. detí nepomáhali rodinní príslušníci, s ktorými žije v spoločnej domácnosti, je nepochybné, že by nemohla pracovať na zmeny, prípadne chodiť na brigády tak, aby finančne zabezpečila seba a deti.

31. Vzhľadom na zistenú situáciu v čase rozhodovania súdu ohľadne otca mal. detí, ktorý je vo výkone trestu, kde by mal byť do 18.03.2023, súd styk otca s mal. deťmi neupravil, pretože mal za to, že nie je v záujme mal. detí, aby sa momentálne s otcom stýkali. Matka nebráni styku otca s mal. deťmi, avšak jej návrhu na úpravu styku na každý druhý víkend v sobotu od 11.00 - 18.00 hod. súd nevyhoviel, pretože nebolo možné presne určiť, kedy bude otec prepustený z výkonu trestu, či to náhodou nebude skôr, a

rovnako nie je možné do budúcnosti deklarovať vzťah otca s mal. deťmi. Otec mal. detí sám uvádzal, že je bezdomovec, nemá žiadne finančné prostriedky a i z týchto dôvodov je realizácia styku komplikovaná. Ak po prepustení z výkonu trestu otec mal. detí bude prejavovať záujem o mal. deti, bude to len v ich prospech, pretože v rámci styku má možnosť druhý rodič, ktorému deti neboli zverené do osobnej starostlivosti, realizovať svoje rodičovské práva a rozvíjať vzájomné citové väzby. Je na rodičoch, aby pri možnosti styku vychádzali v prvom rade z najlepšieho záujmu mal. detí a zohľadnili konkrétnu situáciu na strane všetkých zúčastnených osôb a styk realizovali na základe vzájomnej rodičovskej dohody.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože uvedený zákon na konanie o rozvod manželstva neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté deti alebo iná peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletým deťom.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§44CMP).